

зовнішнього середовища діяльності організації. Стратегією називають набір правил для прийняття рішень, на які організація орієнтується у своїй діяльності. Наприкінці 80-х років XX ст. з'явився новий підхід до означення поняття стратегії, який не суперечить минулим, але уточнює деякі аспекти: у стратегії однаково важливі всі складові, бо на стадії впровадження можуть виникнути непередбачувані фактори, які значно змінюють результат; стратегія пов'язана також із внутрішніми чинниками діяльності організації; стратегія — це процес, що відображає філософію керівництва фірми. На сьогодні існує багато означень стратегії: 1) у широкому розумінні стратегія — це взаємопов'язаний комплекс заходів щодо підвищення конкурентоспроможності організації; 2) у практичному аспекті: це генеральна довгострокова програма чи спосіб дій стосовно вибору пріоритетів і розподілу ресурсів організації для досягнення її цілей; засіб досягнення довгострокових цілей фірми; продумана сукупність норм і правил, що лежать в основі розробки та прийняття стратегічних рішень. Отже, стратегія — це майбутня діяльність, розрахована на тривалий період і спрямована на досягнення певної мети.

Формулювання стратегій розглядається як один із суттєвих компонентів системи стратегічного управління і передбачає визначення особливостей процесу створення окремих стратегій та «стратегічного набору». Враховуючи, що стратегія — це спосіб досягнення результату, сформульованого у вигляді мети, можна стверджувати, що формулювання стратегій є процесом, у ході якого керівники встановлюють місію, формують систему цілей, обирають стратегії, а також визначають усі складові (компоненти) процесу стратегічного управління [2].

Отже, стратегічно орієнтоване підприємство — це підприємство, де стратегічне мислення є основною, принциповою настановою в діяльності персоналу підприємства і насамперед вищого керівництва, де існує (формується) система стратегічного управління; застосовується раціональний процес стратегічного планування, який дає змогу розробляти та використовувати інтегровану систему стратегічних планів, і поточна, повсякденна діяльність, підпорядкована досягненню стратегічних орієнтирів.

Список використаних джерел

1. Економічна енциклопедія: у 3 томах. / голов. редкол.: Мочерний С.В. (голова) [та ін.]. Т. 3. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 952 с.
2. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / О. М. Скібіцький. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.
3. Чикуркова А. Д. Стратегія управління персоналом в аграрному секторі економіки: монографія / А. Д. Чикуркова. — Кам'янець - Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2010. — 428 с.

Кондратюк Сергій Анатолійович

студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ковальчук В.Г.

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Спроба конструювання абстрактних моделей суспільства на базі однієї форми власності дорого обійшлася сільському господарству. Та це була не єдина суттєва помилка в управлінні галуззю. Періодично влада вдавалася до необгрунтованих обмежень особистого підсобного господарства колгоспників.

Як показує світовий історичний досвід, природі хліборобства, його ефективному розвитку відповідає лише те соціально-економічне середовище, яке не протистоїть свободі господарювання на землі, а створює і гарантує цю свободу. Будь-яке обмеження останньої, якими б високими цілями воно не пояснювалось, якими б політичними мотивами не обгрунтовувалось, порушує прямий зв'язок хлібороба із землею, підмінює справжні аграрні відносини їх сурогатами. «...В усіх країнах, що пройшли випробування соціалізмом, — зазначають відомі українські вчені-аграрники О. Онищенко і В. Юрчишин, — йде активний пошук найприйнятніших для них форм господарювання на селі. Важливо уміло скористатися таким досвідом в Україні» [3, с. 60].

Чинним законодавством України, зокрема, Господарським Кодексом, Кодексом Законів про працю передбачено створити правові механізми розвитку ринкових форм господарювання, подолати одноманітність та одно типовість організації економічного життя, що негативно позначалося на вияві творчої ініціативи суб'єктів діяльності — як фізичних, так і юридичних осіб [1, 15].

Вихідними положеннями формування і розвитку нових форм господарювання було і залишається домінування колективних форм праці, тобто, усупільнених форм господарювання, що є умовою його вищої продуктивності та економічної ефективності. Якими ж є основні організаційно — правові форми господарювання, що склалися сьогодні в народному господарстві України?

Таблиця 1

Класифікація типів підприємств за критеріями

Критерії	Сутнісно-змістовні характеристики
Комерційні	Підприємства мають комерційний характер з одержанням прибутку
Некомерційні	До них належить добродійні, освітянські, медичні, наукові та інші організації не виробничої сфери народного господарства
За формою власності майна	Приватні, що належать окремим громадянам на правах приватної власності та з правом найму робочої сили
	Колективні, що ґрунтуються на власності його трудового колективу, а також кооперативу, іншого статутного товариств або громадської організації

	Комунальне, яке засноване на засадах власності відповідної територіальної громади державні (в т.ч. казенні), засновані на державній власності
За національною належністю капіталу	Національні, капітал яких належить підприємцям своєї країни
	Закордонні: капітал є власністю іноземних підприємців повністю або в тій частині, що забезпечує їм необхідний контроль; такі підприємства створюються у формі філій або дочірніх фірм і реєструються в країні місцезнаходження
	Змішані (спільні) – капітал належить підприємцям двох або кількох країн; їхня реєстрація здійснюється в країні одного із засновників такого підприємства; якщо метою створення змішаного підприємства є спільна підприємницька діяльність, то його називають спільним
За правовим статусом і формою господарювання	Одноосібні, є власністю однієї особи або родини; несе відповідальність за свої зобов'язання всім майном (капіталом). Форму одноосібних підприємств мають переважно малі за кількістю працівників фірми
	Кооперативні (кооперативи), добровільні об'єднання громадян з метою спільного ведення господарської або іншої діяльності
	Орендні, полягають в тимчасовому (на договірних засадах) володінні й користуванні майном, необхідним орендарю для здійснення підприємницької діяльності
	Господарські товариства є об'єднаннями підприємців.
За галузево-функціональним видом діяльності:	Промислові; сільськогосподарські; будівельні; транспортні; торгові; виробничо-торгові; торгово-посередницькі; інноваційно-впроваджувальні; лізингові; банківські; страхові; туристичні тощо
За технологічною (територіальною) цілісністю і ступенем підпорядкування:	Головні (материнські): особливістю є те, що вони контролюють інші фірми
	Дочірні: юридично самостійні організаційні утворення, що здійснює комерційні операції і складає звітний баланс; проте материнська фірма суворо контролює діяльність усіх своїх дочірніх компаній, оскільки володіє контрольним пакетом їхніх акцій
	Асоційовані: є формально самостійними, але з різних причин вони залежать від головної фірми і мусять підпорядковуватися її стратегічним цілям
	Філії: на відміну від дочірніх та асоційованих підприємств не користуються юридичною й господарською самостійністю, не мають власного статуту та балансу, діють від імені і за дорученням головного підприємства, мають однакову з ним назву
За кількістю працівників:	Великі (над великі); середні; малі (дрібні); мікропідприємства (до 10 осіб та обсягом виручки до 250 тис. грн. за рік від продажу продукції (надання послуг))

Джерело: розроблено автором

Аграрному менеджменту належить враховувати усі кваліфікаційні вимоги щодо вибору найбільш оптимальних організаційно-правових форм господарювання з тим, щоб досягнути найвищих показників виробничого, економічного та соціального ефектів. Вибір форм господарювання свідчить, що аспектом є мінімізація юридичної та економічної відповідальності фірми.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями від 18.08.2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – ст. 144.
2. Кодекс законів про працю: від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 1971, додаток до № 50, ст. 375.
3. Юрчишин В.В. Аграрна реформа: суть і особливості розвитку./ В.В. Юрчишин, О.М. Онищенко – // Сучасна аграрна політика: проблеми становлення – К.: 1996. – с. 191 – 224.

Коновал Сергій Володимирович,

студент напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Покотильська Н.В.

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Управління виробництвом завжди мало велике значення для розвитку суспільства, але особливо його роль зросла в умовах ринку. Основною метою функціонування аграрного підприємства є забезпечення його стійкого розвитку, що можливо досягти за умови постійного пошуку та реалізації заходів щодо підвищення рівня економічної ефективності господарювання.

Сільське господарство є важливою галуззю матеріального виробництва України, в структурі якого виділяють дві основні галузі – це рослинництво та тваринництво. На відміну від багатьох інших галузей, сільське господарство має певні особливості, які суттєво впливають на виробничі відносини та економічні показники діяльності працівників, зайнятих у цій галузі. Як стверджує Андрійчук В.Г., у сільському господарстві порівняно з іншими галузями значно ускладнюється процес управління виробництвом. Це зумовлено такими причинами: необхідністю розвивати в аграрних підприємствах декілька товарних галузей, які істотно відрізняються технологією та організацією виробництва; розосередженістю працівників по великій території, площею нерідко декілька тисяч гектарів земельних угідь і складністю в зв'язку з цим прийняття